

Re TV programmā iekļautā sabiedriskā pasūtījuma- raidījumu cikla "Latvijas stāsti" vērtējums

Recenzijā tika vērtēti Re TV pārraidītie raidījumi "Latvijas stāsti", kas ēterā tika demonstrēti laika posmā no 4.apriļa līdz 29.jūnijam. Kopā 39 raidījumi-piektdienās 30 minūšu gari raidījumi „Latvijas stāsti. Iedvesmai!” un sestdienās/svētdienās 45 minūšu gari raidījumi - „Latvijas stāsti. Personības”. Tā kā raidījumi atšķiras gan hronometrāžas, gan formāta ziņā, tos var uzskatīt par diviem dažādiem raidījumu cikliem, kas ietver Re TV koncepcijā solīto. Piektdienās tiek veidots žurnāla tipa raidījums, kas sastāv no pieciem 5 minūšu gariem reģionu sižetiem, ko piesaka raidījuma vadītājs par dzīvi Latvijas reģionos, piešķirot reģioniem raksturīgo 'seju', kur sastopami daudz iedvesmojošu stāstu, rīcību, notikumu, entuziasma pilnu cilvēku. Tai pašā laikā tiek skartas arī reģionu problēmas, ar mērķi rast risinājumu turpmākai darbībai, tādējādi veicinot reģionālās identitātes stiprināšanu un attīstību. Galvenais uzstādījums koncepcijā - nemeklēt problēmas, kur to nav, bet runāt par iespējām, ko rod reģionu cilvēki ar savu entuziasmu.

Savukārt sestdienās un svētdienās tiek veidoti portretraidījumi ar radošiem cilvēkiem no visiem Latvijas reģioniem. Portretu stāstu formāts, kuram aktivitāti un darbību piešķir reālā vide, kurā darbojas raidījuma varonis/varoņi. Katrā raidījumā tiek izvēlēts viens (vai grupa)raidījuma galvenais varonis, kas ar savu darbību un rīcībām ir sniedzis pozitīvu ieguldījumu vietējā novada attīstībā - veicinājis nacionālo patriotismu, vietējās biznesa vides attīstību, aktīvi pārstāv sociālās/kultūras/izglītības vai citu jomu jautājumus. Raidījumi to realizācijā pilnībā atbilst sabiedriskā pasūtījumā noteiktajām prasībām, ietverot tajos dažādu

Latvijas reģionu notikumu atspoguļojumu un personību portretējumus, kas veido raibu dažādu reģionālo TV skatījumu uz notikumiem un cilvēkiem savos novados. Nenoliedzami, tas ir milzīgs izaicinājums Re TV kolektīvam, veidot tik apjomīgu, kopīgu projektu ar citām reģionālajām televīzijām ar tik dažādām tehniskajām, profesionālajām un finansiālajām iespējām, tomēr galvenais mērķis-izstāstīt Latvijas skatītājiem iedvesmojošus stāstus par Latvijas reģionu dzīvi, ar „Latvijas stāstiem” ir panākts. Šie raidījumi rada pārliedzību, ka Latvija nebeidzas Rīgā, ka talantīgi cilvēki darbojas visos Latvijas novados un šie raidījumi dod iespēju mums to ieraudzīt. Raidījumi veicina arī vietējā satura daudzveidību Latvijas mediju telpā un kultūras dzīves popularizēšanā.

Raidījumiem piemīt informatīvi izglītojošs raksturs, kur raidījumu varoņi iepazīstina skatītājus ar saviem sasniegumiem, dalās pieredzē un atklāj piemirstus vēstures notikumus, tomēr bieži nav skaidrs, kāpēc par raidījuma varoni izvēlēts tieši šis cilvēks. Lai auditoriju noturētu pietiekami ilgi pie TV ekrāna svarīgi ir izvēlēties spilgtas personības vai aktuālus vai aizraujošus notikumus, kas kopā ar radošiem vizuālajiem risinājumiem var dot vēlamu rezultātu.

Izvēlētās pieejas personību portretējumiem, atšķiras katrai no televīzijām. Vieni izvēlas pastaigu kā sarunas formu ar raidījuma varoņiem, citi žurnālistu stāstu par personību, vēl citi interviju, taču lielākā daļa aprobežojas ar vienkāršiem raidījuma veidošanas risinājumiem, veidojot tos pēc klasiskiem TV žurnālistikas principiem, izmantojot TV žargonā tā dēvētās „runājošās galvas”, kur lielākā daļa satura veiksmīgi iekļautos audio formātos, tā kā vizuālie risinājumi iztrūkst, neiesaistot raidījuma veidošanas radošajā procesā režisoru un operatoru, vai iesaistot tos neprofesionāli (Mudīte Šneidere). Reizēm raidījuma veidošanā netiek pat izmantoti

vēstījuma strukturēšana pamatprincipi- ievads, iztīrājums
nobeigums, ļaujot intervijas varonim vienkārši runāt
mikrofonā (metropolīts Zbigņevs Stankevičs, režisors
Valdis Lūriņš). Veiksmīgi intervijas formāts tika
izmantots mākslinieka Daiļa Rožlapas portretējumā, tā kā
raidījuma varonis pats ir atraktīvs stāstnieks un Latvijā
savulaik pazīstams mākslinieks, kas, savukārt,
neattaisnojās raidījumā ar Valdemārpils JIC vadītāju Mairu
Indriksoni, tā kā neinformētam skatītājam netika sniegta
atbilde, kāpēc šo raidījumu būtu vērts noskatīties tiem,
kas par raidījuma varoni neko nezina. Jautājums „kāpēc man
ir svarīgi pastāstīt par savu varoni citiem” būtu sev
jāuzdod ikvienam šī projekta veidotājam. Līdzīgi uz šo
jautājumu netika atbildēts arī intervējot kordiriģentu
Intu Teterovski un režisoru Valdi Lūriņu. Daudz
veiksmīgāki bija žurnālistu veidotie portretraidījumi par
mācītāju Gintu Poli, Rūjienas izstāžu zāles vadītāju Līgu
Siliņu un selekcionāru Jāni Rukšānu, kuros žurnālisti
izstāsta skatītājiem, ar ko šie cilvēki ir svarīgi novadam
un arī Latvijai. Precīzi un skatītājam viegli saprotami
strukturēti bija Kristapam Krievkalnam veltītais
raidījums, kurā mākslinieka portrets tika izveidots ar
tuvinieku un draugu interviju palīdzību. Savukārt vilušies
varēja justies tie skatītāji, kuri gaidīja stāstu par
Ēriku Hānbergu, jo tā vietā skatītājs saņēma Ventspils
ostai veltītās grāmatas un ostas reklāmas devu. Līdzīgi
notika arī ar aktrises Mudītes Šneideres grāmatas
prezentāciju, kur netika atbildēts uz jautājumu vai
raidījums ir veltīts Mudītei Šneiderei, vai grāmatas
varonei Lilitai Bērziņai. Šie vēstījumi vairāk būtu
iederējušies „Iedvesmas stāstos”.

Tā kā raidījumi ir visai atšķirīgi dažādu reģionālo
televīziju izpildījumos, gan kvalitātes, gan režijas un
satura ziņā, būtu lietderīgi apsvērt vienota raidījuma
formāta izstrādes nepieciešamību, balstoties uz
profesionālāko kolēģu pieredzi un analizējot auditorijas

interesi par tiem vai citiem radošajiem risinājumiem, iesaistot tajā profesionāli ne tikai žurnālistus, bet arī režisorus un operatorus.

Veiksmīga ir projekta veidotāju iecere veidot „Iedvesmas stāstus” no dažādu reģionu televīziju sagatavotajiem sižetiem, kas daudz koncentrētākā veidā piedāvā informāciju par interesantiem cilvēkiem un nodarbēm, tomēr neskaidra ir raidījuma vadītājas loma, tā kā raidījuma moderatores Zaigas Jurkānes sižetu pieteikumi ir visai formāli un nedod priekšstatu, kas skatītāju sagaida turpmāk.

Veidojot projektu “Latvijas stāsti” turpmāk būtu ieteicams precizāk strukturēt raidījumus, formulējot skatītājam, kāpēc šis varonis un tēma ir tik svarīga.

Raidījumu veidotājiem nepieciešams iepriekš plānot raidījumus atbilstoši tēmai un formātam.

Raidījumu vadītājiem būtu jāpievērš lielāka uzmanību interviju sagatavošanas procesam un jāveido intervijas atbilstoši uzstādītajiem jautājumiem un pieteiktajai tematikai, neļaujot intervējamajiem „aizpeldēt no tēmas”. Svarīgi radošajā procesā pievērst lielāku uzmanību raidījumu vizuālajiem risinājumiem, režijai un operatoru darba kvalitātei, tā kā audiovizuālajā procesā „bilde” ir vienlīdz svarīga „tekstam”, un režisora un operatora „kadrā pateiktais” ir tik pat svarīgs, kā raidījuma varoņa un žurnālista teiktas.

Cieņā,

Latvijas Raidorganizāciju asociācijas izpilddirektore,
sociālo zinātņu maģistre komunikācijas zinātnē,
Gunta Līdaka

Rīgā, 2014. gada 8. jūlijā

